

Hugo Bouter

Er is één lichaam en één Geest

De gemeente is met Christus verenigd

‘Ik vermaan u dan, ik, de gevangene in de Heer, dat u wandelt waardig de roeping waarmee u bent geroepen, terwijl u in alle nederigheid en zachtmoedigheid met lankmoedigheid elkaar in liefde verdraagt en u beijvert de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede: één lichaam en één Geest, zoals u ook geroepen bent in één hoop van uw roeping; één Heer, één geloof, één doop; één God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in allen.’

Efeziërs 4:4

De opbouw van de brief

Eerst iets over de opbouw van de brief aan de Efeziërs. De hoofdstukken 1 tot 3 van deze brief beschrijven de gezegende *positie* van de individuele gelovige en van de hele gemeente, de hoofdstukken 4 tot 6 behandelen vervolgens de *praktijk*. Hoofdstuk 4:1 begint met de gemeenschappelijke *wandel* van de gelovigen, die in overeenstemming met onze hoge roeping dient te zijn.

De Bijbel gebruikt allerlei beelden voor het volk van God, de gemeente: ze wordt gezien als een kudde, een familie, een akker, een huis e.d. Maar een van de mooiste beelden is die van het *lichaam*: de gemeente is door de Geest verenigd met Christus als het Hoofd in de hemel, en wij zijn leden van Hem hier op aarde. Zo wordt Christus geopenbaard in Zijn lichaam, de gemeente, en vertonen wij de nieuwe mens in deze wereld. Deze waarheid vinden wij met name in de brief aan de Efeziërs (het lichaam van het Hoofd) en de brief aan de Kolossenzen (het Hoofd van het lichaam), maar ook in 1 Korintiërs 12:12-31 (één lichaam, vele leden).

De eenheid van het lichaam en de eenheid van de Geest

- De eenheid van het lichaam: wat betekent dat?
- De eenheid van de Geest: wat betekent dat?
- Hoe bewaren wij de eenheid van de Geest?

Deze *drie* punten horen bij elkaar en houden verband met het gedeelte in Efeziërs 4:1-6. De ‘eenheid van het lichaam’ wordt door de Heer Zelf bewaard, want Hij is het hemelse Hoofd van het lichaam, de gemeente. Een ware gelovige kan niet worden afgesneden van het lichaam van Christus. Maar wij hebben wel de verantwoordelijkheid om persoonlijk en gemeenschappelijk vast te houden aan het verzorgend Hoofd, de Onderhouder van het lichaam (Kol. 2:19).

Wij mogen de eenheid van het lichaam van Christus praktisch tot uitdrukking brengen o.a. bij de broodbreking, de avondmaalsviering. Want wij, de velen, zijn één brood, één lichaam (zie 1 Kor. 10:16-17). In 1 Korintiërs 12 gaat het bij de beeldspraak van het lichaam niet om Christus als het hemelse Hoofd van de Gemeente, maar om onze onderlinge relaties als gelovigen. Het hoofd is daar gewoon een medelid van het lichaam (1 Kor. 12:21; vgl. Rom. 12:5).

De eenheid *van de Geest* staat echter niet los van de eenheid *van het lichaam*. Het is de eenheid van de gelovigen zoals die (1) door de Geest is gevormd, en (2) ook alleen door de kracht van de Geest praktisch gestalte kan krijgen. Wat zijn de condities om de eenheid van de Geest te kunnen bewaren in de band van de vrede (Ef. 4:3)? Er is veel nederigheid, zachtmoedigheid en geduld nodig om elkaar in liefde te verdragen, verschillend als we zijn. Die eigenschappen zijn kenmerken van de nieuwe mens en we kunnen ze leren van Christus Zelf (Matt. 11:29). In dit verband worden wij ertoe opgeroepen de nodige ijver en geestelijke inspanning te betonen bij het ‘bewaren’, het praktisch in stand houden van ‘de eenheid van de Geest’. Dat gebeurt in de ‘band’ van de vrede, d.i. een krachtige samenbinding en harmonie, die door een onderlinge vredige gemeenschap gekenmerkt wordt. Denk hierbij aan de planken van de tabernakel in de woestijn, die door vijf dwarsbalken nauw aan elkaar verbonden waren.

De Gemeente is geboren op de Pinksterdag (Hand. 2). Het ene lichaam van Christus is in het leven geroepen door de Heilige Geest, die als een machtige wind neerdaalde uit de hemel en het huis waar de gelovigen bijeen waren – ongeveer honderdtwintig personen – vervulde. Zij werden allen ‘ondergedompeld’ in de ene Geest, die over hen werd uitgestort. Later op die dag werden er nog drieduizend Joden toegevoegd, die eerst de waterdoop ondergingen en daarna de gave van de Heilige Geest ontvingen en zo ook deel kregen aan de doop met (of: in) de Geest (1

Kor. 12:13). En zo gaat dat nog steeds met ieder die het evangelie van de behoudenis aanneemt in geloof: zo iemand wordt verzegeld met de Heilige Geest van de belofte (Ef. 1:13). De doop met de Geest is geen apart werk van de Geest, geen tweede zegen ('second blessing'). Wanneer in het geloof het bloed is aangebracht, volgt direct de zalving, de verzegeling, en ook de doop met de Geest (vgl. de reiniging van de melaatse in Lev. 14).

Zeven kenmerken

De eenheid van de Geest draagt *zeven* kenmerken, die gekoppeld zijn aan de *drie* goddelijke Personen – Vader, Zoon en Heilige Geest – die de dragende grond zijn van deze nieuwe geestelijke eenheid, de gemeente. We zien dat hier in Efeziërs 4 (resp. in de verzen 4, 5 en 6) in omgekeerde volgorde (de *Geest* staat hier voorop):

- er is één lichaam, één Geest, één hoop;
- er is één Heer, één geloof, één doop;
- er is één God en Vader, die is boven allen en door allen en in allen.

De eerste drie kenmerken beschrijven de *innerlijke* kant van de eenheid: het is een eenheid in Christus, bewerkt door de kracht van de Geest; het is geen menselijke organisatie maar een geestelijk lichaam, met een hemelse hoop. De gemeente is pas compleet als Christus komt om haar op te nemen in heerlijkheid. De tweede reeks van drie kenmerken tekent de *uiterlijke* eenheid, die van belijdenis en getuigenis op aarde. Door middel van de doop, die volgt op het geloof, voegen wij ons bij een verworpen Christus en erkennen wij Hem als onze Heer. Het zevende kenmerk is de suprematie van God de Vader. Hij staat *boven* ons als kinderen van God, en Hij is werkzaam *door* ons heen, en Hij woont ook *in* ons allen door de kracht van Zijn Geest.

Het bewaren van de eenheid van de Geest

Maar om welk 'lichaam' en om welke 'eenheid' gaat het dan in de praktijk van het samenkomen? Het lichaam van Christus is niet 'ons' lichaam, de eenheid van de Geest is niet 'onze' eenheid. De eenheid wordt nogal eens versmald tot de *eigen* kring van gemeenschap ('circle of fellowship'), waarbij uit het oog wordt verloren dat het lichaam van Christus veel ruimer is en alle leden van Christus hier op aarde omvat. De eenheid van de Geest wordt ongemerkt ingeruild voor de eenheid van

de eigen groep. Men claimt een speciale, en zelfs wereldwijde eenheid op grond van een bepaalde interpretatie van Matteüs 18 t.a.v. het gezag van gemeentelijke besluiten; zo wordt een menselijk lidmaatschap ingevoerd. Maar dat is niet het bewaren van de eenheid *van de Geest*.

Oude Sporen 2019

